

פנינים מתורת רבני האגון
רבי רב הבדח
קרק שליט"א
עיד"ק טבריה ת"י

ויקח עמרים את-יוכבד הדין

ובחז"ל דרשו (סוטה י"ב ע"א) שנולדה בין החומות, ובתום' בפ"ק דתענית (י"א ע"א) הקשו הא בשני רעבון אסור בתשה"מ, ובר"ן תירץ קושיית התום' דמקור האיסור הוא כשישראל בצער, והכא ידעו בעצמם בני יעקב שהם שבעים ואינם בצער.

ולפי"ז מתבאר שלידת יוכבד בין החומות הוא סמל לכך שישראל מובדלים מהאומות וקובעים מחיצה לעצמם מן האומות. כיוון שיודעים בעצמם שהם שבעים לא אכפת להם המצב של האומות, מחמת שאין להם שייכות לאומות העולם.

וזהו הביאור של "אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה" שכל יסוד יציאת מצרים שלא שינו לשונם ומלבושם, והיו מובדלים מאוה"ע התחיל בירידתם למצרים וכניסתם בין חומות מצרים שאז הכריזו קבל עם ועדה ששונים מהאומות.

ומכח הכרזה זו זכתה יוכבד לא להשמע לפרעה. שפרעה לא

ניסה להטמיע את בנות ישראל בין בנות מצרים, כמבואר במפרשים על הפסוק "ואת הבת תחיון", וזכתה על ידי כך ל"זיעש להם בתים" שזה משה ואהרן שהם היסוד של יציאת מצרים והבדלת ישראל מבין העמים.

התפאר עלי, למתי אעתיר לך ולעבדיך ולעמך, להקרית הצפרדעים ממך ומבתיך: רק ביאר, תשארגנה.

ולבאר הלשון 'פאר' שמצינו בתפילין פארך חבוש עליך, הוא שבמכת צפרדע היתה ההודאה הראשונה של פרעה במציאות ה', ובתפילין מצינו "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך".

וזהו הלשון 'פאר' שפרעה ראה לראשונה את מציאות ה' ומודה בה גם במציאות של ערוות וטומאת מצרים.

ומציאות כזו של הודאה בה' בכזה מצב של טומאת מצרים, זהו המשך הפסוק "למחר" שזהו כידוע בחינת

שפה
לנאמנים

פניני משא ומתן עם רבינו

קשידת ציצית בכיהכ"ם

נשאל רבינו אי שרי לקשור קשר ציצית בכיהכ"ם ובבית המרחץ, ומקומות שאסורים בדברי תורה.

ובתחילה הביא רבינו לדברי הכס"מ (פ"ד מהל' מע"ש ה"ב) שמביא להירושלמי ששרי לחלל דמאי בבית המרחץ ובכיהכ"ם.

המשך בעמוד הבא

שיהיה בחוץ ובשדה בשעת הברד הוא זה שימות, ואילו מי שיהיה בבית ינצל, והכירו בזה מצרים שיש חשבון במכה ואופן הכאתה.

וע"ז קיבלו שכר מידה כנגד מידה שגם בהריגתם בים סוף, העונש בא במידה שאכן נגזר עליהם מיתה אבל להיות סרוחים כדומן על פני האדמה לא נגזר עליהם ועל כן זכו לקבורה בשכר שאמר ה' הצדיק ואני ועמי הרשעים.

רוחניות עוה"ב כדדרשינן היום לעשותם ומחר לקבל שכרם.

ה' הצדיק, ואני ועמי, הרשעים.

ובחז"ל אי' (מכילתא שמות ט"ו) שבשכר אמירה זו זכו הוא ועמו לקבורה, ובביאור הדברים הוא כך: דאמירת "ה' הצדיק", נאמרה ע"י פרעה, תיכף אחר מכת 'ברד', ובמכה זו אמר הקב"ה "ועתה שלח העז את מקנך", דהיינו שגם המצרים ראו בחוש שהמכה באה בחשבון מדוקדק, ורק מי

קשורה בו ככלב

הנה בגמ' סוטה (ג' ע"ב) א"ר שמואל בר נחמני א"ר יונתן כל העושה מצוה אחת בעוה"ז מקדמתו והולכת לפניו לעוה"ב שנאמר (ישעיהו נח, והלך לפניך צדקך וכל העובר עבירה אחת בעוה"ז מלפפתו והולכת לפניו ליום הדין שנאמר) איוב ו' ח) ילפתו ארחות דרכם יעלו בתוהו ויאבדו ר"א אומר "קשורה בו ככלב".

וביאור מטבע הלשון "קשורה בו ככלב" הוא, על דרך משל לאדם הבא בשער המלך, ורוצה להיכנס בטרקלין המלך והיכלו המפואר, ומכין את עצמו כראוי בבגדים נאים ומתוקנים, כמו שראוי להיכנס ולעמוד לפני המלך, דא עקא שמחזיק בידו שלשלת ובה קשור כלב הנובח הב הב, בלא הפסק, (כמבואר בחז"ל), ומשום כך אינו יכול להוציא מפיו מאומה ולבקש מבוקשו מאת המלך, שהרי אין קולו נשמע כלל, מחמת הנביחות הב הב.

כמו"כ הבא עם עבירה בידו לעוה"ב ורוצה להכנס במחיצת השכינה, אותה עבירה, היא שמעכבת בעד קולו להשמע אצל מלך מלכי המלכים.

דעת

הכמה ומוסד

שפה לנאמנים - המשך

ומשמע שפעולת החילול שרי למיעבד בבית הכסא ובבית המרחץ וא"כ הוא הדין הכא דשרי לקשור קשר ציצית בביהכ"ס ובבית המרחץ.

אמנם הילק רבינו דבציצית כתב המחבר (ס' י"א), להדיא "צריך שיאמר בפה לשם מצוות ציצית ויעוין בפוסקים דהמחבר ס"ל דבעינן אמירה בפירוש, וא"כ היה מקום לומר דבחילול מע"ש ליכא אמריה א"כ מהניא חילול בביהכ"ס ובביה"מ משא"כ בציצית דטעונה אמריה בפה היה מקום לומר דמשו"ה לא שרי לקשור בבית הכסא. וא"כ לכאורה אי אמר קודם כניסתו לביהכ"ס "לשם מצוות ציצית" ואח"כ נכנס יכול להמשיך מעשה הקשירה.

ומצינו מחלוקת בריטב"א נדה (ו' ע"א) גבי מופלא הסמוך לאיש דקיי"ל הנדרו נדר, ואי רצו ב' אנשים להתיר נדרו, היכא דליכא הוראת היתר להתיר כגון נדרי מצווה, אי שרי להתיר נדרו אי לאו.

ומייתי הריטב"א ראשונים דס"ל דאסור והוי כספייה, וע"ז כתב הריטב"א דבעלמא ספייה הוי שסופה ממש למעשה ומשום כך עביד להמעשה, משא"כ בנדר מתירים נדרו, וממילא הוא אוכל נדר ואין זה כספייה בידים.

וביאר רבינו דיסוד מחלוקתם הוא כדאמרן דראשונים ס"ל דדיבור מצווה אינו דבר תורה, וממילא כשמתירים נדרו הוי כספייה ממש שאומרים לו אוכל דהוי מותר באכילה. שהרי התירוהו לאכול והוי כהניחו לפניו לאכול, אבל הריטב"א ס"ל דדיבור מצווה הוי כד"ת והוי כפסק הלכה שיכול לאכול אבל אינו כספייה.

הדפסת העלון לע"נ רבני טבריא:

רבה הראשי של טבריא, הצדיק החכם רבי חיים בן רבי יצחק סמאג'א זצ"ל

רבה הראשי של טבריא, הצדיק החכם רבי יעקב חי בן רבי ברוך זריהן זצ"ל

מייסד ת"ת ביבאס, הצדיק החכם רבי רפאל ביבאס זצ"ל

כוס תנחומים נשגר למע"כ ידידנו הנעלה המזכה את הרבים הצמאים לדבר ד' מפנינו רבינו

כמוה"ר ר' דוד שדה שיחי'

על פטירתה של אמו הצדקת ע"ה

בנחמת ציון תנחמו ולא תוסיפו לדאבה אכ"ר

